

Тетяна Фурсенко
кандидат пед.наук

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНИХ ОБ'ЄДНАНЬ У ЗДІЙСНЕННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Анотація. Проаналізовано перспективи розвитку вищої освіти в умовах кризи класичного університету та можливостей, які відкриває взаємодія освіти та бізнесу на індивідуальному, інституційному та соціальному рівнях. Здійснено категоріальний аналіз поняття «професійне об'єднання», окреслено основні функції таких організацій щодо здійснення навчання нової генерації фахівців певного профілю та розвитку професії в цілому. Здійснено короткий огляд зарубіжної практики залучення професійних об'єднань до професійної підготовки фахівців, а також аналіз практики набуття статусу кваліфікованого актуарія у Канаді як яскравий приклад успішного функціонування місцевого професійного об'єднання та аналогічних установ-партнерів як регуляторів та провайдерів освітніх послуг.

Ключові слова. Вища освіта, професійне об'єднання, освіта-наука-бізнес, актуарії, якість надання освітніх послуг

Вступ. Сьогодні ідея університету як соціокультурного феномену та соціального інституту, що здійснює підготовку фахівців з вищою кваліфікацією, потребує переосмислення. В умовах прагматичного інформаційного суспільства, економіки знань та глобалізації, такі функції закладів вищої освіти як культуро- та людинотворча, а також роль закладів вищої освіти як одноосібного генератора та транслятора спеціальних знань втрачають свою актуальність, перетворюючись на рудимент. Нині проблема університетської освіти полягає у тому, що часто заклади вищої освіти не в змозі оперативно реагувати на зміни в економіці, повною мірою враховувати потреби індустрії, де здійснюватимуть трудову діяльність випускники, та не виконують завдання передбачення того, які знання та уміння знадобляться особі у майбутньому для виконання професійних обов'язків і, відповідно, не здійснюють підготовки студентів до побудови їх кар'єри. Натомість, серед

роботодавців як споживачів кінцевого продукту академічного навчання, існує попит на глибоку практичну спрямованість освіти, а також працівників, здатних до самоосвіти. Відповідно, наукові розвідки, присвячені дослідженню зарубіжного досвіду підвищення практикоорієнтованості професійної підготовки кадрів та приведення її у відповідність до сучасних потреб та тенденцій у тій чи іншій галузі народного господарства, покликані сприяти вирішенню зазначеної суперечності та характеризуються беззаперечною актуальністю.

Проблеми професійної підготовки фахівців за кордоном були предметом дослідження багатьох вітчизняних науковців Н. Бідюк, Т. Десятова, Н. Пазюри, В. Коваленко, Т. Кошманової, К. Корсака, Л. Пуховської, Н. Пацевко, А. Сбруєвої, Н. Собчак, Б. Шуневича та ін. А певні аспекти управління якістю надання освітньої підготовки в університетах висвітлювались у працях Г. Кравченко, П. Сауха, О. Чатченко, Ю. Зінковського, С. Ніколаєнка, В. Сластьоніна та інших. Серед зарубіжних науковців, що досліджували роль професійних об'єднань у здійсненні підготовки фахівців, можна зазначити Harvey, L., Mason, S., Ward, R., Catrin Stoltz-Urban, Krishna K Govender та інших.

Мета статті – здійснити аналіз зарубіжного досвіду залучення професійних об'єднань до здійснення професійної підготовки фахівців, окреслити основні функції останніх та визначити переваги такого підходу.

Виклад основного матеріалу. Основним пріоритетом сучасного закладу вищої освіти має стати підготовка фахівців, затребуваних на ринку праці, що володіють необхідними знаннями та уміннями, здатних до самостійного навчання, критичного та творчого мислення та яким властива гнучкість. Всі перелічені характеристики спрямовані на ефективне виконання робочих завдань у умовах реального бізнес середовища. Вказаної мети можна досягти через реалізацію своєрідного трикутника «наука-освіта-бізнес» і, якщо на вітчизняному ринку освітніх послуг перші два компоненти на сьогодні реалізуються закладами вищої освіти, що є як навчальними, так

і дослідними установами, то залучення останнього елемента відбувається фрагментарно та є найчастіше винятком.

Натомість співпраця освіти та бізнесу виступає перспективним напрямком реформування вищої освіти країн Європи. Адже така співпраця відкриває широкі перспективи як на мікрорівні – для окремих установ (навчальних закладів та бізнес організацій), та і на макрорівні – для суспільства в цілому. Підтвердженням зазначеної тези є положення звіту Європейської комісії «Стан співпраці між університетом та бізнесом» («The state of university-business cooperation in Europe») (2018), де серед ключових переваг вказаної взаємодії зазначаються наступні:

- відповідність навчальних планів та ЗУНК випускників попиту, що наявний на ринку праці;
- ширші можливості працевлаштування для студентів, більш ефективний пошук затребуваних кадрів для роботодавців, а також розробка програм неперервного професійного розвитку для працівників підприємств, установ, організацій;
- у сфері науково-дослідної діяльності ЗВО виступають партнерами для бізнес-організацій як на довготривалій основі, так і у вирішенні нагальних завдань науково-дослідного характеру. У свою чергу суб'єкти господарювання для перших можуть слугувати джерелом аналітичних матеріалів, даних, матеріально-технічних ресурсів для здійснення наукової роботи. Крім того, ЗВО можуть стати часткою регіональної системи інновацій, технологій нового покоління.
- В аспекті менеджменту перспективними виступають вдосконалення регіональної та інституційної системи підпорядкування та підзвітності, більш ефективне спільне використання матеріальних ресурсів (с.14).

Згідно з даними, розміщеними у культурно-просвітницькому дослідженні співпраці освіти та бізнесу у європейських країнах «30 Вдалих прикладів співпраці науки та бізнесу» (2014) («30 Good practice case studies in University-Business Cooperation»), можна виділити 8 ключових типів такої

співпраці: у сфері науки та досліджень; мобільність науково-педагогічних працівників; мобільність студентів; комерціалізація результатів науково-дослідної діяльності; розробка навчальних планів та організація навчального процесу; неперервне навчання; підприємницька діяльність та управління (Davey et al, 2014, с. 6).

Чи не всі вищезазначені сфери співпраці ЗВО та бізнесу реалізуються в рамках залучення професійних об'єднань до здійснення підготовки фахівців певного профілю. Розглянемо сутність ключових понять такої взаємодії та механізм її реалізації.

За твердженням британських науковців М. Ерота (Erout, M.) та Г. Коул (G. Cole), професійне об'єднання можна визначити як формально визнану організацію, що має свій статут чи хартію, та поширює власну юрисдикцію на функціонування всієї професії чи окремого аспекту професійної діяльності. При цьому певні види членства в організації набуваються шляхом складання ряду іспитів та наявності відповідності вимогам щодо здійснення професійної діяльності (Harvey et al., 2014, с. 8).

Дослідницька мережа професійних об'єднань (Professional Associations Research Network), що є організацією з підтримки таких установ у сфері будівництва, зазначає, що такі асоціації націлені на збагачення масиву знань та практики функціонування певної професії шляхом розвитку, підтримки, регулювання та просування професійних стандартів з метою забезпечення належної спеціалізованої компетентності своїх представників та дотримання етичних норм. При цьому пріоритетними є суспільний інтерес та підтримка репутації професії (Green, B., 2015).

За визначенням, запропонованим Органом з питань регулювання присудження кваліфікацій Південної Африки (the South African Qualifications Authority), професійним об'єднанням є організація, котра представляє когорту визнаних експертів-практиків, що створює, поширює та оновлює стандарти професійної компетентності (вимоги щодо навчання, здійснення трудової діяльності, норми професійної етики) та організовує моніторинг за

їх дотриманням, регулюючи функціонування певної професії. Вказаний орган також регламентує правовий статус професійних об'єднань, визначаючи їх як створений на законних підставах суб'єкт, який має необхідні людські та фінансові ресурси для виконання своїх функцій, що здійснює роботу у відповідності зі статутом, хартією чи уставом та дотримується стандартів ефективного корпоративного управління (Stoltz-Urban & Govender, 2014, с. 203).

Таким чином, узагальнюючи наведені дефініції, професійним об'єднанням номінується організація представників певної професії, що виконує в межах такого фаху репрезентативну, регулятивну, контролюючу, просвітницьку, навчальну, розвивальну, а також функцію промоції, слугуючи своєрідною сполучною ланкою у взаємодії «клієнт-професія».

Як засвідчив аналіз зарубіжного досвіду залучення професійних об'єднань у систему підготовки фахівців різноманітних профілів, професійні об'єднання різняться за своєю організаційною структурою, розмірами, повноваженнями, та ступенем залучення до здійснення підготовки представників відповідних професій.

Так, розрізняють чотири ключові позиції, виходячи з яких, реалізується взаємодія ЗВО та професійних об'єднань:

- визначення процесуально-змістової складової навчального процесу, успішне проходження якого є вимогою для вступу у професію;
- здійснення оцінки рівня сформованості знань, умінь та навичок необхідних для того, щоб кваліфікуватись як представник певної професії;
- оцінювання якості надання освітніх послуг освітніми провайдерами;
- встановлення норм щодо здійснення неперервного професійного розвитку як умови збереження належного рівня професіоналізму (Harvey et al., 2014, с. 9).

Наведений перелік зазвичай реалізується через розробку та впровадження програм акредитацій університетів, успішне завершення навчання в яких (або проходження ряду курсів у рамках такого навчання), може слугувати підставою для отримання певного виду членства у професійному об'єднанні, що і виступає посвідченням кваліфікації, або розробку програм професійних іспитів, курсів та модулів, успішне складання та виконання яких є підставою для отримання згаданого членства. Дотримання норм непевного розвитку зазвичай також виступає необхідною умовою збереження членства.

Однак, за критерієм обов'язковості для вступу до професії членство у професійному об'єднанні поділяється на обов'язкове та необов'язкове, що є лише додатковою конкурентною перевагою. Так, на прикладі Об'єданого Королівства перше має місце у випадку з солісіторами (категорія адвокатів, що здійснюють підготовку судових матеріалів), друге – у випадку з електротехніками (Harvey et al., 2014, с. 9).

Крім того, різняться і ступінь співпраці професійних об'єднань з ЗВО щодо структурування змісту навчання. Так, у ряді випадків професійні об'єднання розробляють програму та навчальні курси, а заклади вищої освіти, будучи схваленими останніми, лише здійснюють викладання на основі розроблених матеріалів. Це має місце у випадку з Інститутом дипломованих банкірів у Великобританії (Chartered Institute of Bankers). Інші професійні об'єднання надають більший ступінь автономності профільним ЗВО. Так, Освітній комітет Генеральної медичної ради (General Medical Council) розробив рекомендації з неповної вищої медичної освіти (Recommendations on Undergraduate Medical Education), що певним чином регулює загальну форму та зміст навчальних програм, однак кожна освітня установа створює відповідний власний документ, зобов'язуючись лише узгоджувати зміни у навчальних програмах з відповідним комітетом. Також існує значна кількість професійних об'єднань, які не укладають власні навчальні програми, однак кваліфікаційні вимоги об'єднання вимагають, що

для отримання членства в організації, передбачається сформованість певних компетенцій. Такий підхід спостерігаємо у випадку з Інститутом дипломованих дизайнерів Великої Британії (Chartered Society of Designers). (Harvey et al., 2014, с. 24-26).

Узагальнюючи, зазначимо, що серед функцій професійних об'єднань визначають також і наступні: захист суспільних інтересів; збереження та розвиток масиву знань, інвестування у науково-дослідну діяльність, покращення становища представників професії на вітчизняному та міжнародному ринках; забезпечення лідерства індустрії; розвиток нових сфер застосування професійних знань, умінь та навичок; забезпечення незалежного та неупередженого виконання професійних обов'язків; встановлення стандартів професійної діяльності; виконання функцій представлення професії у суспільстві; здійснення навчально-методичної підтримки своїх членів; оприлюднення норм та моніторинг за дотриманням професійної етики.

Як бачимо, в аспекті здійснення професійної підготовки нової генерації фахівців, професійні об'єднання, з одного боку, виконують функцію встановлення кваліфікаційних вимог до представників відповідної професії, а з іншого, реалізують завдання контролю за ефективним виконання функціональних обов'язків, регулюючи як процесуальну, так і результативну складову навчального процесу як у коротко-, так в довгостроковій перспективі. Саме останній аспект виступає вкрай важливим аргументом на користь створення та залучення таких організацій в освітній процес на рівні вищої освіти.

Так, говорячи про практику здійснення професійної підготовки фахівців в Україні, встановлення стандартів освітньої підготовки здійснюється на рівні держави, профільним міністерством, робочими групами фахівців-практиків, виходячи з потреб тієї чи іншої сфери. Контроль за оволодінням студентами навчальною програмою для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра чи магістра залишається прерогативою ЗВО та його структурних

підрозділів. Натомість, кінцевий результат – ефективність застосування випускником набутих знань, умінь та навичок для вирішення конкретних професійних задач на робочому місці оцінюється неформально роботодавцями. І, у випадку, якщо продуктивність працівника є низькою, а рівень виконаної роботи – незадовільним, що, подекуди, суперечить не лише інтересам окремих суб'єктів господарювання, а й суспільства, то ні фахівець, що має диплом про отримання певної кваліфікації, ні навчальний заклад, що її надав, не несе належної відповідальності (для першого – професійна дискваліфікація, для другого – ряд заходів від здійснення експертної оцінки якості надання освітніх послуг до скасування ліцензії закладу). Тобто, йдеться про відсутність своєрідного зв'язку між регулятором та кінцевим споживачем, що, по суті, означає відсутність кооперації між освітою в бізнесом, та негативно позначається як на якості першої, так і на стані, темпах та напрямках розвитку бізнес-установ та держави в цілому. Такі функції професійних об'єднань як здійснення моніторингу та контролю за діяльністю своїх членів після завершення навчання покликані подолати зазначену прірву, тому створення та залучення таких об'єднань професіоналів може стати ключовим для покращення якості вітчизняної вищої освіти.

Варто зауважити, що хоча тісна співпраця з професійними об'єднаннями є відносно новим явищем для профільної професійної підготовки вітчизняних фахівців та представників більшості світових професій, значна їх роль у професійній освіті ряду фахівців у світі закріпилась вже давно.

Чи не найяскравішим прикладом залучення професійних об'єднань до підготовки фахівців виступає освіта за актуарним профілем. Розглянемо специфіку здійснення підготовки таких спеціалістів на прикладі Канади.

Головною особливістю системи професійної підготовки актуаріїв у Канаді є поєднання університетської освіти та підготовки у професійних об'єднаннях зі значним домінуванням останніх. Головними регуляторами

надання освітніх послуг у сфері актуарної науки виступають північноамериканські професійні об'єднання: Спілка актуаріїв (Society of Actuaries –SOA), Спілка актуаріїв з нежиттєвого страхування (Casualty Actuarial Society –CAS) та Канадський інститут актуаріїв (KIA) (Canadian Institute of Actuaries –CIA). Місцеве професійне об'єднання пропонує декілька типів членства, що є свідченням відповідного рівня підготовки та кваліфікації: афілійований член, член-кореспондент, асоційований член та повний член (при цьому професійно значущими є останні два). Основною метою осіб, котрі мають намір займатись актуарною наукою у Канаді, є отримання статусу повного члена KIA. Лише цей рівень членства дозволяє визнати особу кваліфікованим актуарієм у повному розумінні цього слова.

Механізм отримання статусу кваліфікованого актуарія у Канаді передбачає проходження ряду професійних іспитів, модулів, курсів, семінарів та воркшопів, що, в умовах відсутності національної системи професійних випробувань, реалізується на основі співпраці місцевого професійного об'єднання, KIA, у якості контролера, регулятора кваліфікаційних вимог до канадських актуаріїв з SOA та CAS у ролі освітніх провайдерів. Майбутні актуарії обирають одну з двох екзаменаційних систем, виходячи з бажаного напрямку здійснення професійної діяльності – життєве чи майнове страхування.

Не залежно від спеціалізації, професійна підготовка актуаріїв у Канаді складається з декількох циклів. Перший націлений на виконання освітніх вимог для отримання асоційованого членства (ACIA). Сюди належать декілька складових. По-перше, необхідні базові («до фахові») дисципліни, що вивчаються не лише студентами, що спеціалізуються на актуарій науці, а й слухачами фінансово-економічних та математичних програм – математика, статистика, основи економіки, облік та фінанси. Цей компонент традиційно забезпечується схваленими SOA академічними освітніми установами. Така кваліфікаційна вимога носить назву «підтвердження академічними результатами». По-друге, етап вивчення базових предметів, що носять назву

технічні (“technical”), який забезпечується SOA, CAS та KIA, а також акредитованими університетами. Суттєва диверсифікація змісту навчання здійснюється лише на другому циклі – на рівні здобуття повного членства в KIA (FCIA), передбачаючи поглиблену спеціалізацію у певній галузі майбутньої професійної діяльності, та забезпечується CAS, SOA та KIA. Вказані цикли підпорядковані єдиній меті та в цілому базуються на однакових підходах (системному, міждисциплінарному, діяльнісному, професійно-орієнтованому, андрагогічному та компетентісному) та принципах (інтеграції теорії з практикою, міжпредметних зв’язків, професійної спрямованості, наступності, проблемності, ситуативності, неперервності, модульності, моделювання самостійної діяльності, міжнародної співпраці та соціального партнерства) і мають на меті забезпечення канадського ринку праці кваліфікованими актуаріями у відповідності до міжнародних стандартів.

Кількісний аналіз випробувань показав, що на шляху до отримання статусу ACIA, за системою SOA, види діяльності, що їх мають успішно пройти кандидати, можна згрупувати у 4 категорії: підтвердження академічними результатами (до липня 2018 року – прикладна статистика, корпоративні фінанси, економіка; наразі – математична статистика, облік та фінанси та економіка), базові іспити (до липня 2018 року – з теорії ймовірності (P), фінансової математики (FM), моделей фінансової економіки (MFE), моделей життєвих ризиків (MLC), побудови та оцінки актуарних моделей (C); після реформування – третій, четвертий та п’ятий іспити складатимуться з інвестиційних та фінансових ринків (IFM), з коротко-та довгострокових математичних розрахунків (STAM та LTAM); також буде запропоновано два нових екзамени – статистика у моделюванні ризиків (SRM) та прогнозна аналітика (PA)), онлайн курс та воркшоп з професіоналізму). Система CAS у свою чергу передбачає доповнення зазначених випробувань двома поглибленими іспитами, тому види робіт, що адмініструються згаданим професійним об’єднанням, налічують 5 категорій.

Навчання у рамках CAS також зазнає суттєвих змін з липня 2018 року: підтвердження академічними результатами, що, на відміну від SOA, є двокомпонентним до 2018 року передбачало успішне вивчення корпоративних фінансів та економіки, на сьогодні ж першу складову також замінено на облік та фінанси. Базовий іспит, що організовувався та проводився виключно CAS у 2017 році був лише один – статистичні та стохастичні моделей (іспит S), решта випробувань – 1, 2, 3F та 4 – це позначення CAS для першого, другого, третього та п'ятого екзаменів SOA до 2018 року. Починаючи з весни 2018 року іспит S буде змінено на перший іспит з сучасних аспекти страхової статистики (MAS-I), іспит 4 – на другий (MAS-II).

Специфічною рисою підготовки актуаріїв у Канаді виступає можливість звернутись до КІА стосовно звільнення від 4 базових професійних іспитів SOA (до реформи – FM, MFE, MLC, C; після – FM, IFM, LTAM, STAM) та ряду іспитів CAS (до реформи трьох - 2, 3F, 4; а з 2018 року – лише 2, 3F), необхідних для набуття членства в Канадському інституті актуаріїв у разі успішного проходження університетських курсів-відповідників вказаних випробувань. Таке відчутне посилення ролі університетів в Канаді відбулось лише з вересня 2012 року, з впровадженням Програми акредитації університетів КІА, що являє собою ряд вимог, встановлених КІА, до організації навчального процесу та якості надання освітніх послуг акредитованими ЗВО, яких на сьогодні налічується 11. Також підготовка майбутніх актуаріїв здійснюється в ЗВО, що не мають акредитації – таких у цій країні налічується 8 з 11 програмами або рядом курсів з актуарної науки чи можливістю отримати сертифікат. Проте навчання на актуарних програмах таких ЗВО не забезпечує відповідність фактично жодним кваліфікаційним вимогам на шляху до отримання статусу кваліфікованого актуарія, за винятком підтвердження академічними результатами.

Як зазначалось вище, здобуття повного членства у Канадському інституті актуаріїв є найважливішим етапом професійної підготовки цих фахівців, оскільки кваліфікованим актуарієм у Канаді може називати себе лише повний член КІА. Для здобуття кваліфікації FCIA, навчальні випробування за системою SOA, можемо згрупувати у три категорії (навчальні модулі, іспити та практичний курс за п'ятьма з шести наявних спеціалізацій у сфері життєвого страхування, що визнаються КІА), систему ж CAS на даний момент складає лише одна – професійні іспити.

Таким чином, професійні об'єднання актуаріїв у Канаді виступають джерелом освітніх стандартів, регулятором та провайдерами освітніх послуг. Узагальнюючи, зазначимо також, що широке коло функцій місцевого професійного об'єднання (КІА) можна конкретизувати у наступних завданнях: сприяння розвитку актуарної науки шляхом сприяння науко-дослідницької діяльності у галузі; встановлення та моніторинг за дотриманням кваліфікаційних і освітніх стандартів; розроблення та проведення ряду професійних випробувань (семінарів та з 2018 р. – екзамену) на здобуття членства; посвідчення кваліфікації та надання статусу «актуарій» шляхом прийняття у лави асоціативних чи повних членів КІА, ведення реєстру своїх членів; встановлення та моніторинг за дотриманням стандартів професійної діяльності та здійснення її організаційно-методичного забезпечення; розроблення та контроль за дотриманням професійної етики, Кодексу нормативів етики для слухачів та учасників будь-яких форм навчальних занять у рамках освітньої системи КІА; сприяння постійному професійному розвитку (організація та проведення семінарів, вебінарів, воркшопів) та контроль за дотриманням його норм; функції представництва професії та інтересів канадського суспільства як на національному, так і на міжнародному рівнях; надання консультативних послуг громадськості через онлайн-сервіс Ask An Actuary.

Ефективність такої моделі професійної підготовки підтверджується статусом, що його має професія актуарія в економічно розвинених країнах –

у дослідженні U.S. News & World Report (2018) актуарії внесені в перелік 25 найкращих професій у сфері бізнесу, перебуваючи на другій позиції; у 2010 році дослідження, опубліковане на сайті з пошуку роботи CareerCast (Strieber, 2010), визначило актуарія як роботу №1 в США.

Висновки. Сучасні соціально-економічні умови висувають нові вимоги до професійної підготовки сучасного фахівця, що, у найзагальніших рисах, полягають у врахуванні реальних вимог бізнесу до випускників вищих навчальних закладів з огляду на спектр практичних завдань, що їх виконуватиме професіонал. Реалізація такого завдання потребує трансформацій в системі вищої освіти та механізму набуття статусу кваліфікованого спеціаліста. З цієї точки зору, взаємодія ЗВО та професійних об'єднань виступає перспективним напрямком співпраці, що дозволяє не лише привести систему набуття певного фаху у відповідність до потреб ринку праці, а й підтримувати зворотній зв'язок з представниками професії не лише під час навчання, а й здійснення трудової діяльності. Крім того, зарубіжний досвід функціонування професійних об'єднань свідчить про їх значний вклад у розвиток відповідної сфери (професії), що має позитивні наслідки не лише на індивідуальному та інституційному, а й на соціальному рівнях. Тому модель залучення професійних об'єднань у практику підготовки фахівців різного профілю характеризується ефективністю та доцільністю впровадження.

Список використаних джерел

- Davey, T., Deery, M., Winters, C., van der Sijde, P., Kusio, T. & Sedano, S.R. (2014). *30 Good practice case studies in University-Business Cooperation*. Science-to-Business Marketing Research Centre.
- Green, B. (2015). *Understanding the value of professionals and professional bodies*. Retrieved from: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:FCvO9vPQoSAJ:https://www.ciob.org/sites/default/files/CIOB%2520research%2520-%2520Professions%2520Report.pdf+&cd=13&hl=ru&ct=clnk&gl=ca&client=opera>
- European Commission (2011). *Communication from the European Commission : Supporting growth and jobs – an agenda for the modernization of Europe's*

- higher education systems*. Luxembourg, Luxembourg: Publications Office of the European Union
- European Commission (2018). *The state of university-business cooperation in Europe*. Luxembourg, Luxembourg: Publications Office of the European Union
- Harvey, L., Mason, S., Ward, R., [1995] 2014. *The Role of Professional Bodies in Higher Education Quality Monitoring*. Birmingham, Great Britain: QHE
- Strieber A. (2010). Jobs Rated 2010: A Ranking of 200 Jobs From Best to Worst. *CareerCast*. Retrieved from: <https://www.careercast.com/jobs-rated/jobs-rated-2010-ranking-200-jobs-best-worst>
- Stoltz-Urban, C., Govender K. K. (2014). The Role of Professional Associations in the South African Education and Training System, *Journal Of Social Sciences*, 41(2), 201-208
- U.S. News & World Report. (2018). *Best business jobs*. Retrieved from: <https://money.usnews.com/careers/best-jobs/rankings/best-business-jobs>

РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ В ОСУЩЕСТВЛЕНИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СОВРЕМЕННОГО СПЕЦИАЛИСТА

Аннотация. Статья посвящена анализу перспектив развития высшего образования в условиях кризиса классического университета и возможностей, которые открывает сотрудничество образования и бизнеса на индивидуальном, институциональном и социальном уровнях. Осуществлен категориальный анализ понятия «профессиональное объединение», определены основные функции таких организаций по осуществлению обучения нового поколения специалистов определенного профиля и развития профессии в целом. Подан краткий обзор зарубежной практики привлечения профессиональных объединений к профессиональной подготовке специалистов, а также анализ практики получения статуса квалифицированного актуария в Канаде как яркий пример успешного функционирования местного профессионального объединения и аналогичных учреждений-партнеров в качестве регулятора и провайдера образовательных услуг.

Ключевые слова. Высшее образование, профессиональное объединение, образование-наука-бизнес, актуарии, качество предоставления образовательных услуг

THE ROLE OF PROFESSIONAL BODIES IN THE MODERN SPECIALIST'S PROFESSIONAL TRAINING

Abstract. The article is focused on the analysis of prospects for higher education development in the conditions of the classical university crisis and opportunities opened up by the cooperation between education and business at

individual, institutional and societal levels (better alignment of graduates' knowledge and skills with the actual needs of the industry and labour market, investments in research and development, provision of insights, data and resources for innovation development at universities, improved quality assurance system, etc). It has been carried out a categorical analysis of the "professional body" concept. The main functions of such organizations in terms of a new generation of future professionals' training and the development of the profession in general have been defined (a professional body is an organization of professionals in a specific field performing a representative, regulatory, controlling, educational, and developmental function, as well as promotion within such a profession; it also serves as a link in the "client-profession" interaction). It is given a brief overview of the foreign experience of engaging professional bodies into specialists' professional training . It has been figured out that professional bodies differ in their organizational structure, size, authority, and the degree of involvement in future professionals' education. It has been conducted the analysis of the mechanism leading to attaining the qualified actuary status in Canada as a prime example of the successful experience of the local professional body and similar partner institutions' functioning as a regulator and provider of educational services. The authors make a number of important conclusions on the fact that the model of professional bodies' involvement in various professionals' training is characterized by the efficiency and feasibility of implementation.

Keywords. Higher education, professional body, education-science-business, actuaries, quality of educational services